"הקרב" הגדול נגד האוטונומיה

בסוד שיח

נסיונות פיגוע חוזרים ונשנים, השבוע, ברחבת הכותל ובעיר העתיקה בירושלים – הביאו להחלטה להחמיר את ההשגחה על האיזור. כאן – חייל משמר הגבול בודק צעיר ערבי. צילום: סי"צ

מאת שאול שיח

בשבוע שעבר דווח כאן על המכתבים ששיגרו תלמידי ישיבות להנהגת המפד"ל בנושא האוטונומיה. מתוכן הדברים עלה, כי אין זה סוף פסוק, אלא תחילתה של מערכה גדולה. מערכה, שתכליתה לאלץ את הנהגת המפד"ל כולה, לחזור בה מתמיכתה בתוכנית האוטונומיה של ממשלת בגין־שמיר.

ואמנם כן, האירועים תופסים תאוצה אך גם הנהגת המפד"ל שוקדת על תוכנית מקיפה הנרקמת כרגע בסודיות שיא בה מענה למתקפת התדמיות עליה.

בשבוע הבא ביום רביעי "יערך בסינרמה (תל־אביב) או בבניני האומה (ירושלים) כנס שבו יטלו חלק כ־2000 צעירים נאמני ארץ־ישראל בציונות הדתית. הכנס הוא ברכת ראש ישיבות בני־עקיבא, הרב משה צבי נריה שליט"א וראש ישיבת "אור עציון", הח"כ לשעבר והבר המוסדות המרכזיים של המפד"ל, הרב חיים דרוקמן. בכנס זה יטלו חלק ראשי מועצות אזוריות, המזוהים עם המפד"ל דוגמת צבי הנדל ופנחס ולרשטיין. הכנס יקרא לראשי המפד"ל, שכבל הידוע יזמנו לכנס הזה, לפעול לביטולה של תוכנית האוטונומיה הנתמכת בידי הליכוד. סיסמת הכנס: "כן לריבונות לא לאוטונומיה. בעת כתיבת שורות אלו, יום רביעי בבוקר, ידוע כי שניים מחברי הכנסת של המפד"ל הודיעו כי ישתתפו בכנס. קרוב לוודאי, כי גם האחרים ישלו בו חלק כולל נושאי תפקידים מרכזיים במפד"ל. הכנס הוא, כאמור, עוד צעד בתוכנית מאורגנת היטב לכפות הן על המפד"ל הן על הליכוד לוותר על האוטונומיה.

ובינתיים עובר הרב בני אלון העומד בראש ישיבת "בית־אורות" ב־שובים ביהודה ושומרון ומחתים את התושבים על קריאה ב"נוסח אחיד", במקום המכתבים הנפרדים שנשלחו עד כה, לראשי המפד"ל שלא לתת יד להקמתה של מדינה פלשתינאית שהיא פועל־יוצא של תוכנית האוטונומיה.

ראשי המפד"ל ערים לפעילות היוצאת מביתה והם מכירים גם את סביבת האצבעות של מחוללה. עתה הם מעבירים תשובה פרי יזמתו של ראש הדור הצעיר במפד"ל, עו"ד נחום לנגנטל. לנגנטל סבור כי על המפד"ל לצאת עם תוכנית שלום משלה, עם הכן שלה והלאו שלה ולנהוג במשלה עלי־פי תוכנית השלום הזו. הצעתו נפלה על אוזניים קשובות ונקרדת המוצא היא שהמפד"ל זכאית וראשית לבוא עם ראיונות מדיניים משלה ואינה חייבת להתייחס ולהגיב תמיד ליוזמות של הליכוד או התחייה.

כינוס עולמי ראשון לנשות אגודת־ישראל

לציבור האנדאי שני ארגוני נשים. הוותיק יותר בראשותה של הגב' מרתה לורנץ, רעייתו של הח"כ לשעבר, הרב שלמה לורנץ והשני, החדש בראשותה של הגב' שרה הלפרט, רעייתו של סגן השר ח"כ הרב שמואל הלפרט. הארגון השני קם בעקבות הפילוג באגו"י והוא לומד כג־אה "מאמונה" ושיטותיה, כיצד מנהלים ארגון נשים. השבוע התקיים במלון "רמדה רנסנס" בירושלים כנס נשים עולמי של ארגון הנשים האגודאי בראשותה של הגב' הלפרט. היה זה הכנס העולמי הראשון לנשים אגודאיות מאז קוטביין וניכר היה במארגנות שהן נהנות מכל רגע במחיצת העמיתות מהמערב השונות. בקרוב ודאי נשמע על כנס עולמי של הגוף המתחרה ולענף התיירות תהיה הרווחה.

גודרן: ממשלה ללא מנהיג במשא תעסוקה

ראש מחלקת העלייה של הסוכנות היהודית אורי גודרן שיבה השבוע בסורום סגור את שר הבינוי והשיכון, אריאל שרון, תוך הזהרת ביקורת קשה בגורמי התעסוקה. "בעוד שבכל הקשור בנושאי ביטחון ישנה כותבת לבעיות ולפתרונות הנה בתחום התעסוקה אין לממשלה הזאת מנהיג, ואנחנו עדים ל"אשפקת מצטברים" שליליים ביותר המצאים דרכם לבריה"מ וכתוצאה מכך יותר ויותר אנשים פותחים להגיע לכאן". על פי הנתונים שהציג 6500 עולים בלבד מגיעים מידי חודש מבריה"מ והסיבה לכך: היעדר תשובה תעסוקתית לעולים. גודרן חושש, כי מספרם של העולים יקטן עוד יותר והוא פיתח תיאוריה, שאם לא יימצא פתרון מידי לתעסוקה יחזרו עולים מובטלים לבריה"מ במספרים גדולים והולכים.

"בבריה"מ מאמצים בעת את כללי השוק החופשי ושוק חופשי הוא חממה למוח היהודי שיעדיף להשאר שם או לשוב לשם ולהשתלב בהזדמנויות ששוק ענק שכזה יכול להציע. גם אם בתחילת דרכו ישנם קשיים".

ומהו הפתרון שמציע אודי גודרן?

"מי שאומר שחוקי השוק כאן יוצרי תעסוקה לעולים בסופו של דבר – מדבר שטויות. שכן, ישנם רגעים שבלי מעורבות ממשלתית שום דבר לא ייקרה. על הממשלה לפנות לכל המפעלים. לכל האוניברסיטאות לכל בתי החולים ולכל בתי הספר שיכינו תוכנית לקליטת 500 עולים חדשים וכל יחידה) והממשלה תממן כשנים הראשונות את אחזקתם מדמי אבטלה וסל־קליטה".

גודרן מאשים, כי אין לממשלה תוכנית מעשית בתחום התעסוקה "ואנחנו נותנים את היד למחדל הגדול שנשלם עליו ביוקר".

המסמך של ועדת המחקר

ב"נתיב" – כתב עת למחשבה מדינית חברה ותרבות, בגיליונו החדש, מתפרסם מסמך של ועדת המחקר של הסיעה הרפובליקנית בבית הנבחרים האמריקני, שתוכנו למרבה הפלא אינו עולה בקנה אחד עם השקפת עולמה של הנהגת הרפובליקנים קרי: הנשיא ג'ורג' בוש ושר החוץ שלו, ג'יימס בייקר. המסמך לא זכה לפרסום בתקשורת הישראלית משום ש"נתיב" הוא כתב עת של נאמני ארץ־ישראל השלימה ובאחרונה משמש גם כלי ביטוי לביקורת על ראש הממשלה יצחק שמיר. המסמך שהוגבר למרבה "נתיב" על־ידי הסנטור ארלן ספקטר הוא תקציר של מסמך ארוך יותר המכיל 4000 מלה ועניינו טרור – סמים והקשר הסורי.

המסמך קובע כי "סוריה תגברה את הסחורות הקלסטית יותר של טרור, שהיא מפעילה בסחר־סמים. במסרה להמשיך במלחמתה החשאית נגד המערב, נגד ישראל ונגד משטרים ערביים שמרניים. המודיעין הצבאי הסורי עשה לא מכבר עסקת סמים תמורת הדרכה בסרור עם קיסל מֶרְאִין (הקולומביאני) ובכך הגבירו הן את אספקת הסמים לאמריקה הן את האיום בסרור בינלאומי פתחכם בכל חצי הכדור המערבי".

ועדת המחקר קובעת מפורשות כי "הדרגים הבכירים ביותר בממשלת סוריה, מעורבים בכל השלבים של תעשיית הסמים, שבשנים 1987 עד 1990 הכניסה לאוצר הסורי כמיליארד דולרים בשנה מתקבולי סמים. פקידי המימשל הבכירים האחראים למחיקה ולפעילויות חשאיות כוללים את אחיו של הנשיא ריפעת אסאד, את בניו, את העוזר המנהלי שלו, את שר הבטחון ואת ראשי המודיעין הצבאי והכוחות המזויינים בלבנון בסוריה". מחברי הדו"ח כותבים כי המודיעין הצבאי והצבא מגינים על מגדלי הסמים ומספקים להם הדרכה בשעת הצורך; הדרגים הבכירים ביותר בדמשק, מעניקים לראשי הסוחרים בסמים עזרות־מעבר מיוחדות וחופש תנועה בלבנון וסוריה ומסילים עונשים כבדים על סוחרי־סמים בלתי מורשה.

המסמך קובע עוד כי נוסף לסוריה התירה ממשלת אירן ל"חיזבאללה" לסחור בסחורי סמים כחלק מן "המזימה" להחליש את המערב ולהשחית אותו.

פרט מעניין בדו"ח: החקירה בהתפוצצות מטוס הבואינג 727 של חברת "אוויאנקה" שהמריא מבוגוטה, קולומביה ובו נספו 107 איש, הצלתה שהנמיך את הפצצה שבה השתמש "הקרטל", שקיבל אותו בעסקת סמים תמורת טרור עם סוריה היה דומה לנסיון שעישמש לפיצוץ מטוס "פאן־אם" בטיסה 103 הידועה. את המידע הזה שאבו מחברי הדו"ח מתוך מסמכים שחיבר הסי־אי־איי. בשיתוף פעולה עם ארבעה מוסדות ביון נוספים הכשיל על ארגונו של אחמד ג'יבריל ועל סוריה את עיקר האשמה לפיצוץ המטוס מעל לוקרבי. באחרונה פירסם הממשל האמריקני, כי לוב אשמה בלעדית בפיצוץ המטוס וזאת כדי להכשיר את סוריה לבוא בקהל ומעין ביטוי להכרת טובה על מעורבתה בשיחרור בני הערובה המערביים בלבנון.

אידנטיפיקציה: לא יהיה איחוד

ראש עיריית בני־ברק לשעבר, ר' משה אידנטשיין המכהן היום כמ"מ ראש עיריית בני־ברק ומנהיג השבוע במזגן הכנסת כי האיחוד בין "דגל התורה" לבין "אגודת ישראל" לא יקום לקראת הבחירות לכנסת ה־13. להערכתו של ר' משה אידנטשיין, הקושי אינו טמון במיקום נציגי שתי המפלגות, אלא בהרכבה של הרשימה. "אנו מוכנים לוותר על מקומות ריאליים ברשימה לכנסת אלא דווקא בנושאים הרבה יותר פרוזאיים. תן דוגמא – ביקשנו ותשובתו: האם ראשי "דגל התורה" יסכימו לסגור את במאגנס "יתר־ נאמן" ולהסתפק ב"המודיע"? להערכתו חיסול הבכסים שהוקמו עם הפילוג הם הם שיקשו על ההידברות בין שתי המפלגות. ר' משה אידנשטיין נמנה על הפעילים המרכזיים של סיעת גור המתייחסת בחשד רב לכל מהלך של נציגי "דגל התורה" והעומדים בראשה. השאלה היא אם העלאת אחו החסימה לשנים וחצי לא יאלץ את ההדדיות להתאחד. השבוע רמזה יו"ר הנהלת הקואליציה הגב' שרה דורון, כי היא ובבריה בליכוד מאד מעוניינים בהעלאת אחו החסימה.

מדריך לפוליטיקאים

המשבר הקואליציוני האחרון שיבא קרוב לוודאי להקדמת הבחירות לכנסת, מצא את העתונאי ויועץ התקשורת צבי רימון מוכן לקראתו. רימון הוציא בימים אלה לאור את ספרו "שיווק פוליטי" המציג כלים מקצועיים והצעות מעשיות למשתתפי המירוץ לכנסת ולרשויות המקומיות.

רימון מייעץ ב"שיווק פוליטי" כיצד להתמודד בנגב יריבים ומתחרים, לנצל הזדמנויות ולהגדיל את הסיכויים ב"ג'ונגל הפוליטי". בעשרת פרקי "שיווק פוליטי" עצות כיצד לנהוג עם עתונאים ואפילו איזה בגדים ללבוש.

על יהודים של יהודי קהילת קליבלנד

משאל בקרב יהודים בקליבלנד שאינם נשואים (עד גיל 40) העלה שרובם מוכנים להתחתן עם לא יהודים, אולם שואפים שילדיהם יהיו יהודים.

23 אחוז אמרו שהם יוצאים עם יהודים בלבד; 55 אחוז מעדיפים יהודים אבל יוצאים גם עם לא יהודים; 35 אחוז אמרו שהם יתחתנו רק עם יהודי. 47 אמרו שהם מעדיפים להתחתן עם יהודי ר־17 אחוז ציינו שבעיניהם אין הבדל מבחינתם בין יהודי ללא יהודי. המיסאל גילה עוד כי צעירי הרפורמים אדישים יותר לרתו של בן הזוג. נשים יהודיות נוטות יותר מהגברים היהודיים להעדיף בני זוג יהודים. למרות זאת הסוכלני כלפי נישואין מעורבים, טענו 60 אחוז מכל הנשאלים, שהם ידרשו שילדיהם יתחנכו כיהודים. מבין הרפורמים רצו בכך 50 אחוז ומבין הקונסרבטיבים 81 אחוז.

לא נעלם "מומחה" גוד?

בסיכוב הקודם, שהתקיים במרכז מפלגת העבודה, בין יצחק רבין לבין שמעון פרס, היה ח"כ מרדכי (מוטה) גור ראש המטה של יצחק רבין והתעתונות ניזונה ממנו לא מעט בהצהרות על סיכויי של יצחק רבין ועל מצבו של שמעון פרס. במירוץ הנוכחי בין השניים במסגרת ה"פריימריס" נדם קולו של ח"כ מרדכי גור. מקורבי טוענים כי הוא נפגע קשות מיצחק רבין ומעדת יועציו שהאשימו אותו ישירות ובעקיפין בכשלונו של יצחק רבין מול שמעון פרס. עמדת אי ההזדהות שנקט עשויה לפגוע בו במירוץ לכנסת ה־13, אך לא ניכר עליו שהוא מודאג מכך. בכל מקרה התחזית של האסטרולוגים, כי "מומה" גור יהיה פעם ראש ממשלה הולכת ונמוגה, אך הם ממשיכים לפרסם את נבואותיהם.

מחריך הקרע ב"עדה החרדית"

ביום שלישי השבוע ליוו המונים "אשר לא כדעו לבעל" בשירה וריקודים את הרב צבי מיכל העלער, שהוגלה מירושלים על־פי צו של "בית המשפט הצינוני".

מנהלי ישיבת "חיי עולם" שראשיה קיבלו לאורך כל השנים את מרות "העדה החרדית" נשברו בשל קשיים תקציביים בהחזקת המוסד ופנו לקבל מעניקים ממשרד החינוך התרבות. ראשי "העדה" הודיו להם לחרול מכך לאלתר ומשלא נענו קראו להורים להוציא את ילדיהם מ"חיי עולם". ואכן 50 אחוז מהתורים נענו לקריאה. בכך לא תם המאבק והימימות הגיע עד להתעלבות המשפטה בעקבות תלונה של הרב מנחם ברנשטין (מנהל "חיי עולם") במשטרת ירושלים, נגד הרב צבי מיכל העלער. במשפט מהיר הוגלה הרב העלער מירושלים ובעקבות כך צפויה הפרשה בעימות בין "העדה" לבין מנהלי ישיבת "חיי עולם".